

PB-002-002303

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

May/June - 2018

**Organizational Behaviour
(Old Course)**

Faculty Code : 002

Subject Code : 002303

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ (અ) વ્યવસ્થાતંત્રીય વર્તણૂકનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી તેનાં લક્ષણો અને મહત્ત્વ ચર્ચો. ૧૦
(બ) પ્રત્યક્ષીકરણનો અર્થ સમજાવી તેની પ્રક્રિયા ચર્ચો. ૧૦

અથવા

- ૧ (અ) 'આંતર વ્યક્તિ વ્યવહારોની અસરકારકતા સ્વ વિશેની જાગૃતિ પર ૧૦
આધારિત છે' - આ વિધાન જહોરી વિન્ડોની મદદથી સમજાવો.
(બ) વ્યક્તિત્વ એટલે શું ? તેની નક્કી કરતાં ઘટકો કયા છે ? વ્યવસ્થાતંત્રીય ૧૦
વર્તણૂકને વ્યક્તિત્વને લગતો અભ્યાસ કઈ રીતે મદદરૂપ થાય છે.

- ૨ (અ) અભિપ્રેરણાનો અર્થ અને વ્યાખ્યા આપી સંચાલનમાં તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૦
(બ) માસ્લોનો ક્રમિક જરૂરિયાતનો સિદ્ધાંત અને હર્જબર્ગનો અભિપ્રેરણાનો ૧૦
દ્વિપરિભળનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

અથવા

- ૨ (અ) ડગ્લાસ મેકગ્રેગરના થિયરી X અને Yની ધારણાઓ અને તારણો ૧૦
સમજાવો. સંચાલનમાં કર્મચારી પ્રેરણા માટે તેની ઉપયોગિતા કેટલી ?
(બ) જૂથ એટલે શું ? તેના લક્ષણો અને પ્રકારો પર નોંધ લખો. ૧૦

- ૩ નેતાગીરી એટલે શું ? નેતાગીરીની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. નેતૃત્વનાં ૧૫
પ્રકારની પસંદગી કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના પરિબળો ચર્ચો.

અથવા

- ૩ (અ) ફેડ એફ. ફિડલરનો પરિસ્થિતિ સિદ્ધાંત સમજાવો. ૮
(બ) સંચાલકીય ગ્રીડ સમજાવી તેનું મૂલ્યાંકન કરો. ૭

- ૪ વ્યવસ્થાતંત્રીય સંઘર્ષ એટલે શું ? વ્યવસ્થાતંત્રમાં સંઘર્ષના કારણો જણાવો ૧૫
અને સંઘર્ષ સંચાલનની વિવિધ પદ્ધતિઓ ચર્ચો.

અથવા

- ૪ વ્યવસ્થાતંત્ર વિકાસ સમજાવો. વ્યવસ્થાતંત્રીય વિકાસના હેતુઓ કયા છે ? ૧૫
વ્યવસ્થાતંત્રીય વિકાસના તબક્કા ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

- 1 (a) Define Organizational Behaviour and narrate its 10
features and importance.
(b) Explain the meaning of perception and discuss 10
perceptual process.

OR

- 1 (a) "The effectiveness of Interpersonal relationships 10
depends Upon the awareness about the 'self'. Explain
this statement with the help of 'Johri Window'.
(b) What is personality ? What are its determinants ? 10
How does the study of personality help in understanding
organizational behaviour ?

- 2 (a) Give the meaning and definition of motivation. 10
Explain its importance in management.
(b) Explain the Maslow's need hierarchy theory and 10
Herzberg's two factors theory of motivation.

OR

- 2 (a) Explain the assumptions and conclusions of 10
Douglas McGregor's theory 'X' and theory 'Y'. To what
extent these theories are useful for employee's
motivation ?
(b) What is the meaning of group ? State the 10
characteristics and types of groups.

- 3 What do you mean by Leadership ? Explain styles of 15
leadership and discuss the factors to be considered, while
choosing leadership pattern.

OR

- 3 (a) Explain the contingency theory of Fred F. Fiedler. 8
(b) Explain and critically evaluate the managerial grid. 7

- 4 What is organizational conflict ? Explain the reasons 15
for organizational conflict and describe the various styles of
conflict management.

OR

- 4 Define Organizational Development. What are the 15
objectives of Organizational Development ? Discuss the stages
of Organizational Development.
